

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

• Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr. Naročnino in oznanila (inzerate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.
• V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo. Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
• Posamezne številke veljajo 7 kr. Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 95.

V Ljubljani, v sredo 26. aprila 1893.

Letnik XXI.

Ruski listi o srbskem prevratu.

Aleksander I. kraljuje Srbom sam brez strankarskih opekunov. Iskreno smo ga pozdravili že prvi dan, ko je v svesti si svojih dolžnostij stopil pred narod. Skoro brez izjeme so vsi listi v Avstriji priznavali, da je bilo njegovo dejanje potrebno, in mu želeli sreče za naprej.

Zanimivo je pri tem opazovati, kako se drži pri tem rusko časništvo. Večina ruskih listov blagruje mladega kralja, toda ne v ravno tistem smislu. Nekateri, med njimi „Grazhdanin“ in „Mosk. Vjedomosti“, zaresno trdijo, da se je Aleksander obnašal pri tem svojem nastopu kot samodržec, in zraven svetujejo kralju, naj se nikar ne ozira na kakoršno-koli ustavo, marveč naj vlada po svojem razumu in po svoji volji. Čuden svet, ki menda res ne more priti od drugod, nego-li z Ruskega.

Poleg teh mlademu Saši prijasnih odmevov čuli so se pa v ruskem časništvu povsem drugi glasovi. Nekateri listi so imeli Ristića za nekako polu-boga, in radi so pisali, kako bo Slovenstvu dal na jugu trdno podlago. Ti sedaj vidijo, da njihove prerokbe ne veljajo, in zato so izven sebe. Na vse kripilje zabavljajo srbskemu kralju in popisujejo razmere v Srbiji Rusom tako strašno, da je groza. Naprednjaška stranka je zmagala, — tako pravijo; sovraštvo do Rusije in svetega pravoslavja se širi po celem kraljestvu, metropolit Mihaela najgrje preganjajo, skratka tako je v Srbiji, da ruskemu srcu ne more biti gorje. Mej temi listi, ki se na tak način telovadijo, je na prvem mestu velikokrat imenovani „Varšavskij dnevnik“.

Že to je samo na sebi zanimivo. A še zanimivejša je sodba o ruskem časopisju, ki jo pri tej priliki izreka „Denj“. Ta list, ki — mimogredé povejmo, — pri nas hvali samo Mladočehe in je sicer katoličanstvu jako nasproten, piše mej drugim v številki dné 21. aprila:

„Pred vsem, se mnogi pri nas nikakor nočejo pomiriti z dejstvi, ki so dokazana, kakor dvakrat dve je štiri. . . . O slovanskih razmerah sodijo pri nas navadno po člankih dunajskih listov. . . . Drugi razlog zalujočega časopisja (ob srbskem prevratu) je pa v tem, ker se pri nas nikakor nočejo odvaditi od nesramne navade, s katero zahtevajo, naj bi se vsako slovansko gibanje vršilo na povelje ruskih časnikarjev.“

Tem zanimivim besedam nimamo ničesar dostavljati. Ta samoizpoved ruskega lista nam je v marsičem koristna. Rusko časopisje se tedaj odlikuje v tem, da naših razmer ne pozná in da vsejedno hoče voditi tudi pri nas. Zato ni čuda, da kaj pametnega ne izide. Samo po sebi pa je umevno, da mora biti tem slabše naše časopisje, če se gre o naših razmerah učiti v Ruse. In vendar smo lepo kopo moskalskih fraz že dobili po panslavističnih branjevcih od Neve sem. „Jezuitizem“, „latinizacija“, „narodna cerkev“, in kar je še temu podobnega, se čuje jako velikokrat, a ne z lepa na pravem mestu.

Da zabavlja Rus, ki ne pozná razmer, bodi; da pa za njim zabavljajo naši, ki bi se lahko s svojimi očmi prepričali, kakšne so razmere in kakšna je vsa stvar, to se zdi vendar nekam — čudno!

Naše ljudske šole.

(Govoril gosp. Vilj. Pfeifer v deželnem zboru krajskem dné 25. aprila.)

„Ako bi kdo iz deželnozborskih podatkov gledé troškov normalno šolskega zaklada sklepal, da je v tej svoti zapopadena vsa šolska potrebščina, bi se pač ljuto varal.“

da si jo moral slušati. Morebiti je bila tudi njena lepota, katera je tako silno gospodovala nad ženskami. Njene jetrve ogovarjale so jo med seboj, a zakrivale in branile pred starejimi in tujimi. In Bog vé, doklej bi bile one zdržale brez pritožbe, da ni Anoka vedno bolj in bolj besnila, naj si še ni bila polnih šest mesecev v hiši.

Grdo je, še pripovedovati o nekih rečeh, na pr. kaj je rekla, ko so jo zvali, da bi šla zelje sadit, ali kadar jo je katera naprosila, da ji pazi na dete. Naposled je zahtevala, da se drugače in boljše oblači.

Širomak Arsen ji pravi, da dedec in Radojka kupujeta vse obleko in da on ne sme niti spomeniti dedcu, da bi samo njej kupila novo, s srebrom pretkano obleko; ali ona pravi, da ni starega očeta vzela, in da bo šla očeta prosit, da ji on kupi; ker ji je mož pritlikavec in se ji ne upa kupiti niti igle, dokler ne vpraša onega starega možička.

Arsen je bil v zadregi. Da bi ga samo ne pogledala z onimi močmi, on bi ji že pokazal. Večkrat potisne roko pod pas, stiska z zobmi čibuk in prime za palico, ali čim ga ona pogleda in vzdigne nos, postavi se on, kakor da bi stal pred vladiko.

Tako ona vedno bolj razsaja in čisto navlašč nagaja. Pušča pse v kuhinjo, da pokradejo vse meso iz loncev. Ne pazi, kadar obrača pipo na sodčku.

Dočim so te potrebščine pred desetimi leti znašale okoli 200.000 gld., znašajo za leto 1892 že 321.000 gld., kateri svoti je treba prišteti pokojnine v znesku 28.000 gld. in 5000 gld. za šolske zgradbe, — za leto 1893 so se te svote zopet povečale in tudi današnja predloga zahteva 1000 gld. več za šolske zgradbe.

Poleg teh svot, ki jih žrtvuje dežela, pridejo v poštev tisti zneski, katere plačujejo posamezne občine za stvarne šolske potrebščine, rastoče od leta do leta, — kjer se je za jednake potrebščine pred desetimi leti potrosilo 200 gld., izdá se danes že 300 gld. in več; če se seštejejo te svote, katere žrtvujejo posamezne občine, dobi se tudi ogromna številka.

In vendar tudi ta svota ne zadostuje potrebam, ki so posledice šol.

Posamezne občine morajo preskrbeti siromašnim šolarjem učne pripomočke, namreč knjuge, papir, peresa itd.; vrh tega so prisiljene, skrbeti za obleko in za hrano takih šolarjev, otrok siromašnih starišev, ali takih šolarjev, ki niti starišev nimajo, torej sirot.

Primorane so tedaj občine šestokrat pri takih šolarčkih izvrševati dve deli krščanskega usmiljenja, namreč: nage oblačiti, lačne nasititi. (Veslost.)

Žalibog, da se nobena postava ne ozira na tako breme dotičnih postav in da imajo občine pričakovati plačilo za to svoje samaritansko delo na onem svetu.

Morebiti se mi bode oporekalo, da pretiram? Ali to, kar sem Vam, gospóda moja, zdaj tu povedal, vé m iz lastne skušnje kot bivši večletni župan krške občine.

Vabim Vas, da se jedenkrat ob šolskem dnevu potrudite na Krško, ter sami vidite siromašne šolarčke bledega, vpalega lica, in v obleki, ki niti najskromnejši potrebi ne zadostuje.

Zlato srce človeško, katero se ne nahaja samo v bogati metropoli s svojimi nasičenimi milijonarji,

Kruh se ji zažge, da se mora cela peka vreči svinjam. Oblači praznično obleko na delavnik. Niti se ne ozre, da bi videla, kaj dela deca, in zaradi nje je Jovankino dete palo v apnenico. Niti jedne jetrve ni pustila, kateri ni izmislila kakega priimka. Radojko zove vohónko, a dedca jetiko.

Vsaki dan prihaja vedno večja nesreča in graja, a kadar ji kdo kaj opomne, ona se koj grozi, da se bode vrnila k očetu.

Ženam je bilo že neznosno, in ko enkrat Anoka, ko bi morala biti redarica,*) odide na sejem, one se zberejo v tajno sejo.

„Jaz ne vem, družice, kaj smo Bogu zgrešile, da to trpimo?“

„Tudi jaz ne, pri Bogu!“

„Bogme, je to skušnjava in nesreča!“

„Samo Bog nam lahko pomore.“

„To ne more tako ostati! Ne!“

„Recimo strini, a ona bo staremu očetu!“

„Reci ti, Selena!“

„Zakaj jaz?“

„Ali ti ni rekla, da si ji ukrala zapestnico?“

„Ej, ali ni rekla tebi, da ti je mož divji pop?“

„Vsaj je rekla tudi Mirjani, da je prišla iz glada!“

*) Redarica nadzoruje in vodi hišni posel v zadrugi ter je vsaki teden druga.

LISTEK

IV. Na studencu.

„Šest pripovestij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselc.

(Dalje.)

Nekoliko dnij potem rekla je Anoka neki svoji tovarišici: „Vedela sem jaz, da mora vse po moji volji biti! Ni, draga, take deklice niti do devete vasi!“ Potem vzame iz nedrija škatljico z ogledalcem in si začne kodrati lase.

Nesreča je to, da je ona, tudi ko je prišla v hišo Dženadičevo, ostala tako razvajena, kakor je bila doma.

Ona vse najboljšé vé!

Vedno mora biti na njeno!

Noče delati, kar se ji ukaže. Pravi: „Nisem delala tega niti doma!“ — „Zakaj bi mesila kruh za cesarjevo vojsko?“ — „Meni in mojemu Arsenu je dosti jeden hleb.“

Ženske se ne upajo niti ziniti. Možem se časi potožijo, ali Radojki in dedcu, kdo se upa kaj spomeniti?

Dolgo so trpele in skrivale svojo nesrečo. Delale so vse za-njo in po njeni volji. V njenem vedenju bilo je nekaj zapovedajočega, silniškega, kakor

ampak tudi v skromnem krškem mestu, prekrbjaše hrano 40—50 siromakom, ki prihajajo od take daleč v šolo, da jim ni mogoče domov hoditi med popoldnevnim prestankom pouka.

Ali ta dobrota more deliti se le toliko časa in tam, kjer prebivalci še toliko premorejo, da delo svoj borni živeti z lačnimi šolarčki.

Mislite si pa, gospoda moja, tak kraj, kjer prebivalci vsled splošne revščine, prouzročene od slabe letine, pomanjkanja zaslužka itd., nimajo toliko hrane, da se sami nasitijo.

V takih krajih ubogi, od šole jedno uro in več oddaljeni otroci hodijo večinoma strgani in lačni v šolo, rano zjutraj zapustijo dom, potem posedé v šoli, čakajo pol dneva, da kosijo „pri solncu“, če jim ravno posije, — tako dočakajo popoldnevnega pouka utrujeni, lačni.

Zato bi se moralo poskrbeti, da ubogi vnanji otroci ne bi stradali v šoli, ali da se za te skrbi pouk na pol dneva.

To skrcenje pouka na pol dneva je tudi iz drugega ozira potrebno.

Kar je namreč krepkejših kmetijskih fantov, poklicani so v vojsko službo, drugi otroci, posebno ženskega spola, oče in mati pa so od doma pri delu na polju itd., hiša je torej brez vsakega varstva, ko bi šolski otrok pri samo popoldnevnem pouku ostal lahko vsaj pol dneva kot varuh hiše domá in kot varuh preprečil morebiti kakšno nesrečo ali tatvino, ter ob jednem varoval svoje mlajše brate in sestre.

Namesto da bi se to zgodilo, vidimo, da otrok od šole oddaljenih okrajev, zlasti ob zimskem času, zapusti rojstno hišo še v nočni temini, potem utrujen in lačen poseda v šoli od 9.—12. in od 1.—4. ure, ter potem vračajoč se, pride domov, ko je zopet nastala noč, tako da v zimskem času nikdar ne vidi svojega domá po dnevu.

Kakšen mora biti pri teh okoliščinah celo 6 urni pouk na dan, lahko vsak sam razsodi.

Skušnje nas uče, da taki učenci, čeravno 6 in tudi več let v šolo hodijo, včasih še toliko ne znajo, kar so se naučili učenci, ki so prej 3 ali 4 leta pri 4urnem pouku na dan od 8.—10. od 2.—4. ure obiskovali šolo.

Nikakor pa mi ne pride na misel, da bi take vspehe hotel staviti na rovaš učiteljev.

Krivo zdeva le učni načrt, po katerem je učno gradivo tako obilno, da za najpotrebnejše stvari pouka ne ostaja potrebnega časa, da se tedaj ta pouk mora skrajšati na korist predmetom, ki po mojih mislih sploh ne spadajo ali vsaj ne v taki meri v ljudske šole.

Tako je ljudska šola danes po nekakem šalivem izreku približala se zavedu, v katerem se otroci uče letati po zraku, predno znajo hoditi po zemlji.

Gotovo jaz in z menoj cela visoka zbornica priznava izrek slavnega Bakona Verulamskega „da je omika moč“, ali le tam, kjer more to svojo moč tudi pokazati, tedaj le relativna.

Če kupim svojo omiko s polnim ubožanjem, pa te omike potem niti rabiti ne morem za življenje,

kaj mi pomaga? ali pa če je ta omika taka, da za praktično življenje ni, kaj mi boče?

Znano in dokazano je, da iz ljudskih šol na deželi ne prestopi mnogo učencev v srednje šole vkljub temu, da se ljudske šole vedno bolj širirajo v 3 in 4 razrednice.

Uzrok temu, da le nekoliko odstotkov otrok, ki so obiskovali ljudske šole na deželi, prestopi v srednje šole, je ta, da učna uprava naklada starišem tako visoko šolnino, da je ne zmorejo, ob enem pa tudi odpravlja obstoječe srednje šole, kakor se je to zgodilo na veliko gmatno in duševno škodo gozjskega prebivalstva z gimnazijo v Kraaju ne glede na to, da je bila potreba tamošnje gimnazije in izvrstni vspehi, ki so se dosegli pri učencih na tem zavodu, očevidni.

Da se odpravijo nedostaki, ki sem jih navajal v kratkih potezah, bi po mojem mnenju za oddaljene otroke zadostoval popoldnevni pouk na ljudski šoli.

Ako bi se uvedel tak pouk, odpadlo bi tudi mnogo stroškov za dotične šolske občine glede šolskih stavb.

Po mojem mnenju ne bi bilo treba v tem slučaju tako pogostoma razširjati obstoječih šol v 3 ali 4 razrednice, tedaj tudi ne graditi toliko in tako veličih šolskih poslobij.

Taka potravnost je danes tem bolj neumestna, ko se vsako leto vsled vednega propadanja kmetijstva in rastoče revščine — kakor znano — toliko družin izseljuje v daljno Ameriko.

Gospoda! morda se mi boče očitalo, da so moje opazke nazadnjaške — jaz se ne bojim tega očitanja — vsaj moje človekoljubne opazke izvirajo iz vestnega opazovanja našega šolstva in kmetijskih zadev.

Omika je moč — a tega nikdo ne taj in rad priznavam, da je neznanje v naši dobi najbolj drago in za naše narodno življenje najbolj nevarno. Vse to rad priznavam.

Vendar pa mislim, da se da doseči isti — in še bolji — uspeh, ako se pri našem šolstvu — kar se je grešilo in še vedno greši, popravi po modrem izreku starih praktičnih Rimljanov: „multum, sed non multa“.

Trtna uš na Kranjskem.

(Poročilo gospoda Povše-ta v deželni zboru kranjskem dne 25. aprila.)

Iz poročila deželnega odbora je razvidno, da se trtna uš vedno bolj razširja na Dolenjskem kakor tudi na Vipavskem.

Na Dolenjskem se je sedaj zatrosila tudi v m-kronoški in deloma v radški kraj, ker se je zasedila že v občini Boštanj.

V davnem kraju kostanjeviškem so vinogradi skoro popolnoma uničeni. Prav tako se vedno hujše razširja v vipavski dolini. Od 10,609 hekt. vinogradov, kolikor jih je sploh v naši deželi, okuženih je sedaj že 7147 hektarov, torej dve tretjini vseh vinogradov, tako da je naša dežela žalibog po trtni

uš doslej med raznimi deželnimi odbori poškodovana le prizadeta. Zato se sta upravičena strb in trud, da se reši, kar je mogoče, ter da sabeti kraji popolnoma ne propadejo.

Poročilo navaja, koliko se stori na vpljavo ameriških trt.

Država vzdržuje trtnice v Koetanjevi, na Slapu in v etnomaškem okraju se sedaj prireje dve trtnici. Nadnje delujejo v to svrhu trtnice, deloma deželne ali od dežele podpirane, deloma trtnice kmetijskih podražnic in obširna trtnica ter zgledni ameriški vinograd meščanske šole v Krškem.

Povsem je odobravati nasvet deželne vinarske šole, da se trtorejcem oddajejo namesto rezanic le ukoreninjene trte, in želeči je, da se tudi požlahtnujejo v šolski trtnici, kolikor je le mogoče, ter požlahtnene oddajejo, ker s tem boče trtorejcem najbolj ustrezno, pa tudi pomagano; ob enem pa bo dovoljni in nagli vspeh ugodno vplival, da se vinorejci v polni meri lotijo novih nasadov s požlahtnimi ameriški trtami.

Obžalovati je, da je visoko poljedelsko ministerstvo prošnje vinogradnikov za brezplačno prepustitev ameriških rezanic odbilo vzlic priporočilu deželnega odbora, ker revnim, po trtni uši itak zelo poškodovanim vinorejcem bi morala visoka vlada pačiti v pomoč in jih podpirati v zasajenju novih trtnih nasadb, saj neposredno tudi državi s tem v korist postopa, ker bodo novi vinogradi zopet donšali državi znaten dohodek.

Dobro so se obnesli kurzi za poučevanje o požlahtnjanju trt, in gospodarski odsek priporoča, da se bi kurzi tudi za naprej vršili.

Za premije, namenjene onim, ki zasajajo novo po filoksari uničene vinograde z ameriški trtami, se oglašajo kaj pridno vinogradniki iz Vipavske doline, in se je do sedaj poделilo 108 prosilcem z Vipavskega in 15 v Dolenjskega. Upati je, da se tudi dolenjski trtorejci ogrejejo za nasaditve, in je le želeči, da se oni pridno oglašajo za premije, ko je po ravnokar došem odloku visoke deželne vlade tudi visoko kmetijsko ministerstvo dovolilo v to svrhu 750 gl., katere bo deželni odbor porazumno z visoko deželno vlado delil vinogradnikom, ki bodo nove nasadbe izvršili.

V V. oddelku poroča deželni odbor o zborovanju deželne komisije za trtno uš. Iz tega poročila je omenjati, da sta za brezobrestno posojilo v svrhu zopetne nasaditve po trtni uši opustošenih vinogradov došle deželnemu odboru le dve taki prošnji, in še ti le iz vipavske doline. Tudi je ta komisija sprejela predlog, da se nastavi poseben popotni učitelj za vinarstvo. Ker je trtna uš večidel naše trtoreje ugonobila in je pač dolžnost dežele, da reši prizadete pokrajine ubožstva, in ker je med drugimi sredstvi gotovo skrben pouk o nasajenju in oskrbovanju novih ameriških trtnih vinogradov velike koristi in vrednosti v prospeh naše trtoreje, izreka se gospodarski odsek za ta nasvet, vendar pa meni, da deželni odbor z visoko deželno vlado dožene vse

(Dalje v prilogi.)

„Tudi Velinki, da je porodila fačka.“

In težko, da bi se bile žene odločile, povedati, da Radojka že zdavnaj vsega tega ne sluša in ne gleda, in da ni sam Arsen drugi dan, ko je ona svojo čisto novo jopo rasekala na tnalu, odšel k dedecu, da se pritoži.

Arsen je tih človek. Od detinstva navajen je samo slušati. Niti drv ne zna prodati, dokler mu doma ne velijo, koliko jih naj cenit in za koliko jih naj pustit.

Dedec je sedel sam v sobi, ko Arsen vstopi. Ko ne more nič drugega delati, izbira fižol.

Arsen se odkrije in pristopi, da bi mu poljubil roko.

Dedec se je nekaj načmeril. Ne vzdigne glave, ne da mu roke, samo suhoparno zamrma: „Da si mi živ!“

„Stari oče, prosim te — karkoli — obraz pod noge!“

Starec ga zlovoljno pogleda.

„Jaz,“ nadaljuje Arsen, „ni karkoli — naj se jeziti!“

Dedec čisto vzdigne glavo, jezno porine od sebe košarico s fižolom in skozi usta brez zobov blekne:

„Vem jaz vse to! Ali kakšen si ti človek? Ali si se našel ti z ono — ono —“

Malo vtihne.

„Z ono — nekakošno — Ali mi hočeš ti hišo zatreči?“

Arsen okameni, ko začuje, da dedec vse vé. Glas ga izda.

„Prosim te, dedec, ne vem, kaj bi počel? Odpusti mi!“ Hoče mu poljubiti roko.

Ded zmakne roko.

„Pojdi, ne oskrni mi roke! Ali si ti mož?“

Arsen okrene glavo k zidu in prikrije oči z rokavom od suknje:

„Delaj z menoj in z njo, kar hočeš! Mene ubij, a njo odženi. Od Boga ti je odpuščeno! Samo me ne od sebe goniti, pri živem Bogu!“

Dedu se malo brada stresse.

On hoče prikriti svojo razburjenost. Gosposki se stegne, vzdigne glavo pod strop in nagne jo malo.

„Vidiš, sinko, sam si jo izbral! Ali sem ti jaz rekul da ali ne.“

„Nisi, Bog obvari! Vsega sem si jaz kriv.“

Dedcu zopet zleti brada k nosu.

On se zopet naredi trdega, da bi dostojanstveno izgledal.

„Pa da zdaj jaz izpravim, kar si ti pokvaril!“

„Bog, pa ti!“

„Ej, ali jaz sam ne vem, kako?“

Da je bila Radojka tu, ona bi bila opazila,

kako se je okoli nabranih dedovih očij pokazalo nekako detinsko-zvito zaupanje v samega sebe.

„Kako te Bog uči!“ roče Arsen.

„A — ti — njo — tako — ali je ona tebi ravno zoperna?“

Arsen pordeči. Hotel bi molčati, ali ga dedec gleda ravno v oči.

„Trdoglava jel!“

„Vem, vem! Ali jaz te vprašam: ali ti je kaj za njo?“

Arsen zopet molči. Hotel bi se ogniti odgovora, ali ga dedec gleda ravno v oči in molči.

„Gotovo je, da jo je Burmaz strašno razvadel! Veš, jedinica jel!“

Dedec kakor da je zgubil strpljenje:

„Čuješ ti, kaj te jaz vprašam? — — — Vprašam te: reci mi, ali ljubiš Anoko? To mi reci!“

Arsen spusti glavo, porine nos v pest, zmigava z ramama in ga je sram. Čisto zategnjeno odgovori:

„Jaz ne vem!“

„Ej, ti moraš vedeti, ker jaz hočem po tem soditi, da ti potem ne bo krivo in da ne boš govoril tega in onega!“

„Ne!“

„Dobro! A zdaj pojdi, dokler preudarim!“ Na dedu, kdo zna brati, mogel bi koj spoznati, da je on že odločil, kaj bode naredil, in da je zadovoljen s svojim načrtom.

(Dalje sledi.)

potrebno gledé plačevanja popotnega vinarskega učitelja ter da stavi dovršeni predlog, v katerem naj tudi določno opiše delokrog njegov prihodnjemu zasledanju deželnega zbora.

Ker je trtna uš že nad dve tretjini naših vinogradov okužila, želeti je, da se dopusti prosti promet s trtami v okuženih občinah ter da se s tem olajša nasaditev takih trt, ki so vztrajne proti filokseri.

Na podlagi teh pojasnil usoja si gospodarski odsek nasvetovati vis. dež. zboru:

1. Poročilo dež. odbora o trtni uši jemlje se odobrovalno na znanje in vzdrževaje dosedanje deželnozbornske sklepe dovoljuje se dež. odboru za tekoče leto svota 2000 gl. in sicer za delitev podpor vinogradnikom, ki znova nasajajo svoje po trtni uši uničene vinograde, ter za prirejevanje poučnih kurzov za odrasle vinogradarje o požlahtnjevanju trt.

2. Dež. odbor se pooblašča, da na postavi zakona z dné 28. marcija 1892. drž. zak. št. 61 v svrhu zopetne nasaditve po trtni uši uničenih vinogradov dovoljuje vinogradnikom pod pogoji, stavljenimi v zakonu, posojila do najvišjega zneska 150 gl. V to svrhu dovoli se za tek. leto nakladni kredit 2000 iz dež. zaklada.

3. Dež. odbor naj z vis. dež. vlado dožene dogovore za nastanitev posebnega vinarskega popot. učitelja ter naj v prihod. sesiji stavi dotičen konkreten predlog, v katerem naj bode tudi glede delokroga tega učitelja primerno razloženo.

4. Sl. kranjski hranilnici izreka se topla zahvala za njeno naklonjenost do ubogih vinogradnikov krškega okraja, katerim hoče za dobo 10 let vsako leto 2500 gl. podarjevati za nove nasadbe po trtni uši uničenih vinogradov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. aprila.

Očenaš in Češenasmarija v šoli. Dunajski knez nadškofijski konzistorij se je bil obrnil do dunajskega okrajnega sveta, da bi se v šolah, v katere hodijo katoliški otroci, še pred šolo in po šoli molil Očenaš in Češenasmarija. Knez nadškofijski konzistorij se je pri tem skliceval na šolske zakone, po katerih le cerkvenim oblastem pristojno odločevati o verskih vajah v šoli, in molitev pred šolo in po šoli pa pripada verskim vajam. Dunajskega okrajnega šolskega sveta večini ta uloga ni posebno ugajala, ker bi se ž njo odpravile iz šole one mejverske molitve, katere neso ne krop ne voda in se sedaj molijo skoro po vseh šolah dunajskih. Iz strahu pred protisemiti se okrajni šol. svet ni upal upreti konzistoriju in je vso stvar izročil deželnemu šolskemu svetu. Deželni šolski svet je pa prepustil odločitev namestniku, kateri je naznanil šolskim vodjam, da se ne da oporekati želji knez nadškofijskega konzistorija. Sedaj je stvar prišla v okrajnem šolskem svetu na vrsto. Z 22 proti 21 glasom se je sklenilo, da se namestniški odlok ne naznani šolskim vodstvom, temveč zahteva točen nalog od deželnega šolskega sveta. Sedaj stvar pride torej tudi v deželnem šolskem svetu do odločitve. Če bi deželni šolski svet neugodno odločil, bode se knez nadškofijski konzistorij obrnil do učnega ministerstva in če treba še do upravnega sodišča. Če bi do poslednjega prišlo, bilo bi skoro najbolje, ker bi potem stvar bila rešena za vso državo. Da bi to sodišče ugodno razsodilo, ni dvomiti, ker je zakon v tej stvari dovolj jase. Da se je našlo v dunajskem okrajnem šolskem svetu 21 članov, ki so glasovali, da se ugodni želji knez nadškofijskega konzistorija, je precej poparilo židovske liste, posebno, ker so mej temi člani največ učitelji in šolski nadzorniki. Učitelji so bili dosedaj najgorenejši zagovorniki mejverske šole, ali to glasovanje je pa pokazalo, mnogi dunajski učitelji prihajajo do spoznanja, da to mejverstvo v šoli ne rodi dobrega sadu. Z Dunaja se je mej avstrijsko učitelstvo zasejal bil liberalen duh, in mi želimo, da se sedaj tudi z Dunaja zopet razširi mej učitelji trdno versko prepričanje. Želimo pa tudi, da tudi drugod se katoliki tako odločno potegnejo za verske pravice v šoli, da se uresniči vsaj to, kar je mogoče pod sedanjimi šolskimi zakoni. Popustljivost in neodločnost je nam že dovolj škodovala, treba je, da pokažemo pogum.

Dunajski mestni zbor. Sedaj je v dunajskem mestnem zboru 91 liberalcev in 47 protisemitov. Pri zadnjih volitvah izgubili so liberalci dve-

tretjinsko večino. Protisemitom manjka še 22 mandatov do večine, katere pa pridobé v dveh letih, ako le ne bodo držali rok križem. Liberalnemu gospodarstvu na Dunaju bliža se konec.

Mladočehi in veleposestniki. V nedeljo so Mladočehi bili priredili šest shodov. Na vseh teh shodih so pa zabavljali proti veleposestnikom. Ko bi Mladočehi bili resni politiki, bi takega postopanja mi ne mogli razumeti sedaj, ko se ravno vrše konference o skupnem postopanju. Zabavljanje gotovo ne bode pripomoglo h kakemu sporazumljenju. Pač imajo tisti prav, ki trdijo, da Mladočehom ni za sporazumljenje, temveč le za to, da najdejo kôga, da bi nánj zvrnili krivdo za svoje nevspehe. Zato pa bodo vse storili, da veleposestnike popolnoma odrinejo od sebe, potem bodo pa kričali, mi bi že kaj dosegli, ko bi nam veleposestniki ne delali vednih ovir. Poprej so vedno vsako krivdo izražali na Mladočehke, ali sedaj jo pa na veleposestnike. Kdo vé, kako dolgo se jim bode narod dal voditi za nos?

Vrejenje valute zadeva na težave. Zlata ni dobiti. Jedva se je začelo uvajanje novega denarja, že ima zlato 2% ašije. S tem je pa uničen ves vspeh vrejenja valute, ker se je ž njo hotela baš to ašijo preprečiti. Nekaj zlata se je bilo dobilo, ali je takoj šlo v inozemstvo, ker po pogodbi mora Avstrija sedaj, ko uvede sevêda le na papirju zlato veljavo, po stalno določenem kurzu zamenjati zvezne tolarje. Sedaj prihajajo iz Nemčije celi vagoni takih tolarjev, za katere potem gre naše težko pridobljeno zlato v Nemčijo. Za vrejenje valute se je že naredilo kakih 100 milijonov dolga, od katerega bode treba plačevati obresti v zlatu. Tako je že državno ravnotežje prišlo v nevarnost. Bati se je, da se bo zopet pokazal primanjkljaj, kakor smo ga imeli pod liberalnimi ministerstvi. Avstrijski in ogerski finančni minister sta že v velikih skrbeh zaradi vrejenja valute, in sta se že posvetovala, kaj je storiti. Govori se že, da vlada že premišlja, ko bi se ašija ne dala kar prepovedati. Židovski kapitalisti se pa veselé vladne zadrege, ker si jo bodo znali dobro izkoristiti v svoj dobiček.

Pomtloščenje v Srbiji. S posebnim kraljevim ukazom so pomiloščeni vsi, kateri so bili obsojeni ali pa v preiskavi zaradi razžaljenja kralja, bivših regentov ali oblastev. Nadalje so se popolnoma odpustile vse kazni za pregreške izvzemši tatvino, goljufnjo in poneverjanje. Pri teh deliktih so se pa kazni ponižale obsojenim na 15 let za pet let, obsojenim na 10 let za štiri leta, obsojenim na 5 do 10 let za tri leta, in obsojenim na 3 do 5 let za dve leti in obsojenim na 1 do 3 let za jedno leto. Obsojencem manj nego jedno leto in pa obsojencem zaradi pregreškov in prestopkov so se kazni popolnoma odpustile. Že prvi dan je na podlagi tega ukaza se nad 400 kaznjencev izpustilo iz ječe.

Belgija. Kakor se sodi, bode po novem belgijskem volilnem zakonu nekaj nad 1.200.000 volilcev, ne pa 1.800.000, kakor se je s prva trdilo. Ti volilci bodo skupno oddali nekaj nad 23.000 glasov. Pol milijona volilcev odda po jeden glas, 300.000 po dva in 400.000 po tri glasove. Če je ta cenitev resnična, bodo premožnejši stanovi imeli večino. Zastopniki delavcev in sploh manj premožnih stanov bodo pa v novi zbornici imeli močno manjšino, ki bode gotovo močno vplivala na parlamentarno delovanje.

Cerkveni letopis.

Imena papežev po prerokovanju škofa Malahije.

(Spisal Jurič Benko.)

S tem spisom nočem razmotrivati vprašanja o veljavnosti prerokovanja sv. Malahije. O tem se je tekom let v raznih jezikih pisalo mnogo „pro“ in „contra“. Litomeriški kanonik dr. Jožef Ginzl je vse te razprave porabil v svojem spisu: „Der heilige Malachias und die ihm zugeschriebene Weissagung von den Päpsten“, katerega je priobčil v „Oesterreichische Vierteljahresschrift für katholische Theologie, 7. Jahrgang, 1. Heft“. Navajajoč in ocenjujoč vse dokaze in protidokaze, nudi čitatelju zmožnost, da vsakdo sam izreče o stvari svojo sodbo; on sam sodi, da je res sv. Malahija pisatelj istega prerokovanja. V sedanji dobi priznava to skoro ves katoliški svet s tem, da tolikokrat ime-

nuje imeni „Crux de Cruce“ in „Lumen de coelo“ kot preroksi.

Malahija se je porodil leta 1094 v Armaghju na Irskem. Umrl je leta 1148 kot škof-primas svojega rojstnega mesta v samostanu Clairvaux v rokah svojega najboljšega prijatelja sv. Bernarda.

Klemen III. ga je leta 1189 proglasil svetnikom. Sveti Bernard, ki je spisal njegov životopis, piše o njem med drugim: „Iz tega je dovolj jasno, koliko zaslug je imel moj Malahija, ki je toliko čudežev storil v času, ko so znamenja in čudeži skoro prenehali. Zakaj v kateri vrsti čudežev starih časov se Malahija ni odlikoval? Ako pazno presodimo to malenkost, kar smo o njem poročali, ni mu manjkali dar prerokovanja in razodetja, niti dar kaznovanja brezbožnežev, niti dar, ozdravljati bolnike in spreobračati duha, in slednjič niti dar, obujevati mrtve.“

Sveti Bernard tega prerokovanja o papežih sicer ne omenja v svojem životopisu sv. Malahije, a da je nekaj iz posebnih vzrokov navlašče zamolčal, razvidimo iz njegovih besed: „Iz tega so spoznali učenci, da je njih učenik imel tudi duha prerokškega, kar je jasno tudi iz nekaterih drugih prikaznij, katerih pa tukaj ne moremo obširnejše pripovedovati.“

Kot glavni dokaz proti veljavnosti tega prerokovanja navajajo pisatelji to, da je ta preroksi spis še le leta 1595 zagledal beli dan. Izdal ga je benediktinec Arnold Wion v svojem delu „Lignum vitae“ z opazkami, katere je dostavil dominikan Alfonso Ciaconi. Rokopis sta našla v rimskih arhivih, knjiga pa je bila natisnjena v Benetkah leta 1595. Pravijo, da je sv. Malahija spisal to prerokovanje najbrže v Rimu, ko se je tukaj mudil za časa Inocencija II. Da rokopis že preje ni zagledal belega dne, razlagajo si nekateri s tem, ker je sv. stolica v takih rečeh vselej jako previdna in v sodbi o čudežih nenavadno molčeča.

Sploh priznavajo vsi, da prerokovanje ne obsega ničesar, kar bi bilo nevredno sv. Malahije. Verodostojnost obeh redovnikov, ki sta rokopis priobčila, skušali so ovreči mnogi njih redovni sobratje, a brez posebnega vspeha.

Kogar stvar zanima, bavi naj se s slovstvom o tem prerokovanju, da si ustvari svojo nezavisno sodbo. V sledečih vrsticah hočem le po raznih virih na kratko spisati ta prerokška imena papežev po sv. Malahiju in dostaviti kratke opazke — vse to v spomin na petdesetletnico slavno vladajočega Leona XIII., katerega pozdravlja s sv. Majahijem vred ves svet kot — „luč na nebu!“

Prerokška imena se začno s Celestinom II. (1143—1144), ki je bil 170. papež. Vseh imen našteje sv. Malahija 103; ker je Leon XIII. 263. papež, sledilo jih bo po tem prerokovanju le še 10, tako da bo število vseh papežev 273. Imena označujejo deloma dobo dotičnega papeža in politične razmere, deloma njega značaj, rodovino ali rojstni kraj. Časih tolmači pridejano ime več okoliščin hkrati. Ako je papež vladal le nekaj dnij ali mesecev, pojasnuje njega ime vsaj grb njegov ali rojstni kraj.

Celestin II. (1143—1144). „Ex Castro Tiberis“ („iz Tiberškega gradu“). Njegovo rojstno mesto Città di Castello leži ob Tiberi. Vladal je 5 mesecev in 13 dnij.

Lucij II. (1144—1145). „Inimicus expulsus“ („pregnani sovražnik“). Bil je iz rodovine Caccianemici dell' Orso. Caccianemici — lov na sovražnike, ali prav za prav po naše „bav-bav“, strah otrokom. — Zloglasni Arnold iz Brescije in njegov stranka so se polastili vseh papeževih dohodkov in mestnih trdnjav. Lucij je hotel sovražnika pregnati s Kapitola, a kamen ga je na obzidju stoječega tako močno zadel, da je v par dneh umrl. Vladal je 11 mesecev in 14 dnij.

Bl. Evgenij III. (1145—1153). „Ex magnitudine montis“ („iz velikosti gore“). Rodom Pagnanelli iz Pize. Zvest učenec sv. Bernarda, ki je tako rekoč po Evgeniju vladal cerkev. Preroksko ime se nanaša lahko na Pizo in na sv. Bernarda. Vladal je 8 let, 4 mesece in 10 dnij.

Anastazij IV. (1153—1154). „Abbas Suburranus“ („opat iz predmestja“). Rodom della Suburra. Suburra — predmestje. Pobožen mož je vladal 1 leto, 4 mesece in 24 dnij.

Hadrijan IV. (1154—1159). „De rure albo“ („z belega polja“) Bil je rodom Anglež iz St. Al-

bana, njegovi stariši so bili jako ubožni. Od tod „z belega polja“, kot sin meglenega Albiona, pristen rojak suezene Anglije. Vladal le 4 leta, 8 mesecev in 29 dni.

Aleksander III. (1159—1181). „Ex ansero custode“ („iz čuječe gosi“). Rodom Bandinelli je imel po svoji rodovini tudi priimek „Papero“ — gos. Kot pravi naslednik sv. Petra nasproti štirim vsiljenim papežem je bil res pravi „custos-anser“, ki ni nikdar miroval, kadar je bilo treba boriti se za pravdo svete cerkve proti silovitemu Frideriku Barbarossu. Vladal je 11 let, 11 mesecev in 29 dni.

Lucij III. (1181—1185). „Lux in ostio“ („luč na iztoku“). Bil je rodom Allucigoli iz Luke in kardinal v Ostiji, kjer se Tibera izliva v morje. Ko je pred svojimi sovražniki bežal iz Rima, iztaknil so z ostalim njegovim pristašem oči. Vladal je štiri leta, 2 meseca, 18 dni.

Gregor VIII. (1185—1187). „Ensis Laurentii“ („meč Lavrencijev“). Kot kardinal je imel naslov „S. Laurentii in Lucina“; sv. Lavrencij pa se slika z mečem. Vladal je 2 leti, 1 mesec in 27 dni.

Klemen III. (1187—1191). „De Schola exet“ („iz šole pride“). Rodom Scolari iz Rima; vladal je 3 leta, 3 meseca in 8 dni.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. aprila.

(Slovenski romarji v Rimu.) Goriška „Soča“ je v zadnji št. objavila dopis iz Rima, v katerem dopisnik piše mej drugim: „K sv. Očetu šli so Slovenci kot „rep“ Nemcev. Ko smo se dregali pred hodnikom „delle carte geografiche“, kjer je bila avdijska, klicali so: Oester. Pilger voran! Slovenci počakajte! Vsi drugi romarji predstavili so se sv. Očetu pod imenom svoje narodnosti... Armenci, Rumunci, Madjari, Poljaki — da ne govorim o večjih narodnostih — predstavili so se papežu kot skupna narodnost in taisto storili bodo tudi Čehi te dni, le Slovenci služijo povsodi za „stafažo“. To je znamenje časa! — Ker je podpisani imel priliko, posredovati med osrednjim rimskim romarskim odborom in pripravljanim odborom v Ljubljani, šteje si v dolžnost, da pojasni stvar. Da Slovenci neso dobili posebne avdijske pri sv. Očetu, vzrok je edino le ta, da je prepozno došlo v Rim naznanilo o prihodu in številu slovenskih romarjev. Ker je bilo istodobno nad 2000 romarjev v Rimu, katerim so bile že davno preje določene avdijske, kakor n. pr. Madjarom in Poljakom, ni kazalo drugoga, kakor da imajo Slovenci skupno avdijsko z Avstrijci, ki so dan preje prišli z dunajskim vlakom, med katerimi pa je bilo tretjina Čehov in nekaj Slovencev. Sicer pa smo bili Slovenci prvi na hodnika in „Nemci“ so drli za nami kot „rep“. Dogovorjeno je bilo, da dunajski kardinal Gruscha v imenu vseh Avstrijcev nagovori sv. Očeta, potem pa razni navozi škofje predstavijo svoje vernike sv. Očetu, Slovence skupno milostni knezoškof mariborski. Ker so se naši romarji v veliki gneči v zadnjem trenutju pred avdijsko vsled umevne nestrpnosti porazgubili, klicali so nekateri reditelji: Slovenci počakajte! drugi zopet: Slovenci naprej! Če je bil torej neki nered, ki pa je bil neizogiben pri toliki množici, zadene krivda edino le reditelje. Sploh so bili vsi Slovenci popolnem zadovoljni z vsprejemom in gotovo ne bodo pozabili veselega trenutka, ko so zrlj sv. Očetu v častiljivi obraz ter jim poljubljali roko. Če, pa je kateri „služil za stafažo“ v kakem kotu, kriva je le njegova nerodnost. Ignacij Žitnik.

(Navdušenje Lahov ob srebrni poroki.) Iz Rima, dne 24. aprila. (Nate kratko potrdilo k uvodnemu članku v sobotnej št. Vašega cenj. lista. — Danes teden je priobčila „Voce“ dve pismi, iz katerih povzamem par stavkov: „Po Borgu hodi okrog mestni uradnik in naganja ljudi, naj pomagajo po svoji moči, da se dostojno praznuje srebrna poroka kraljevske dvojice Savojske. Tiste, ki se branijo dati zahtevano svotico, vpraša gospod po imenu in jih zapiše na papir. No ker je mož mestni oglednik, h kateremu je treba časi iti po kako dovoljenje ali drugo tako stvar, umevno je, da so ljudje zelo radodarni... Vladni uradniki so morali (sono stati obligati) del svoje plače pustiti za poroko. Mestni redarji hodijo po hišah, da bi ljudje razavetili okna in razobesili zastave ove dni, ko bode cesar v Rimu.“ — Tako piše „Voce“ 17. t. m. — Kakor se je videlo v soboto zvečer, niso si dali ljudje mnogo do-

povedati. Svečava ni bila nič kaj priča. Ljudje so kruha lačni, in sedaj pa proti se slaba letina. Če nam Bog kmalu ne pošlje dežja, uničene so setve. — V nedeljo, 23. t. m. je bil nemški cesar s cesarico pri sv. Očetu. Sv. Oče so sprejeli oba v svojih privatnih sobah. Za ¼ ure so odslovili cesarico; s cesarjem so se potem še celo uro razgovarjali.

(† Jak. Setničar.) Iz Ajdovščine 25. aprila. Učiteljski stan je gotovo težaven, zraven še tožijo, da je premalo materijalno podpiran. A kako je pa narod hvaležen učitelju, ki vestno spolnuje svoje dolžnosti, videli smo včeraj pri pogrebu našega nadučitelja g. Jakoba Setničarja. Res, da so njegovi tovariši v nepričakovanom obilnem številu dospeli od blizu in daleč iz Goriške in Kranjske, res, da je več duhovnikov iz goriške in ljubljanske škofije šlo pred in za krsto, a da je bilo toliko žalujočega občinstva, da so šolski otroci tako britko ihteli, ko so položili telesne ostanke svojega ljubljene učitelja v grob, to je človeka ginilo, to je bil dokaz, da pokojni ni zastoj živ, da je zapustil trajni spomin v hvaležnih srcih učencev in njihovih starišev. Pokojni se je rodil na Setnici polhovgraške fare. Dopržil je šteti gimnazijalni razred, potem pa prestopil k učiteljskemu stanu. Prvo je služboval v Šturiji devet let; v znak hvaležnosti peli so mu včeraj njegovi nekdanji učenci, sedaj že možaki in očetje, tužne žalostinke pred šolo, v cerkvi, na grobu in miserere med potjo. — Ko so prej vredili učiteljske službe na Goriškem, prestopil je na Primorsko ter se trudil v Šempasu okoli dve leti, zadnjih dvajset let služboval je kot nadučitelj v Ajdovščini. Bil je tihega značaja, blaga duša, goreč za svoj poklic. Še zadnja leta se je vsak dan pripravljal, kako bi predmet ložje razložil in umneje razvrstil učno tvarino. Rano v jutru si ga že videl pri oknu s šolskim berilom v eni roki, v drugi s svinčnikom črtajočim opazke na papir ali v knjigo. „Vedno se mora človek učiti, zmeraj se kaj novega dobi, kako se mladim glavicam ložje vtisne predmet“ — tako je rekel večkrat, če si mu ponagajal, da toliko let službujočemu je pač igrača iti brez priprave v šolo. Kako vesten je bil kot organist, koliko se je trudil, da so mu pevke natančno po sekiricah pela, kako je pri šolarjih gledal na lepo petje, smo se prepričali pogostokrat in občudovali vstrajnega moža. Njegovo vzgledno krščansko življenje vtrjevalo je še bolj mladino v kreposti. Dolžnosti kot katoličan ni nikoli zanemarjal, vernega moža pokazal se je očitno povsod. Zato je vžival tudi občno spoštovanje in le en pomilovalni vsklik si čul, ko je po Veliki noči nevarno zbolel: „Škoda tacega moža!“ Res, mož je bil, mož, ki je po zunanjem pokazal, kar je čutil v srcu, mož, ki je vsacemu odkrito razodel, kaj da je. Dočakal je samo 55. leto svojega življenja. Bil je sicer trdnega zdravja, a ko ga je letos zadela udarec, da se mu je zvesta soproga preselila v večnost, ga je ta zguba silno potrla. Le dva meseca jo je preživel. Zapustil je hčer, ki se je posvetila učiteljskemu stanu, in sina, ki bo letos zvršil gimnazijo. Naj sedaj vživa plačilo napornega svojega delovanja, naj mirno počiva, saj v življenju počitka ni poznal. Nam pa bodi v spodbujevalen vzgled pri izvrševanju naših dolžnostij.

Liga + 13.

(Požari.) Poročila o velikih požarih prihajajo zopet s Koroškega. Na Brdu pri Šmohoru je med drugim pogorela cerkev, župnišče in šola. Na Dobraču je zgorel velik del lepega gozda.

(Huda suša po Vipavskem) ne obeta dobre letine. Pač se je za dež večkrat pripravljalo, tudi že par kapljic padlo na razsušeno in razpokano zemljo, a takoj je nastala burja in vodonosne oblake razpršila. Za pitno vodo gre trda, ljudje iz hribov morajo v dolino po vodo. — Tudi od drugod nam prihajajo poročila, koliko škode je že napravila silna suša. Trava komaj malo pokukava iz suhe zemlje; živina tedaj nikakor ne more dobiti še zunaj klaje. Seno je izredno drago in še za denar ga je težko dobiti. Bog daj kmalu dežja.

(Iz celovške škofije.) Kn. šk. ordinarijat je z ukazom od dne 12. t. m. zaukazal, da se imajo po cerkvah nabirati milodari za uboge pogorele v Nemškem Bleibergu. — Na sv. Višarje gredó letos č. gg. duhovniki: Val. Kraut, župnik na Brnci kot zakristan, Val. Podgorc in Fr. Holec, kaplan v Hodišah, kot kaplana.

(Srenjske volitve.) Iz Sent-Vida: Pri nas smo sedaj jako pridni, vse agituje za bodoče volitve. Takoj, ko je visoka vlada z odlokom dne 27. febr. 1893 zaradi nepostavnosti in nekaterih nepravil-

nosti ovrzla vblitve dne 2. marca 1891 se vršive ter raspisala nove, jelo se je agitovati začetkom bolj natihoma, a vedno glasneje za novi občinski odbor. Stranki — za ali proti sedanjemu županu — stojite si iz gospodarskih ozirov precej po robu. Katera teh dveh strank bode zmagala, ne dá se lahko povedati. Ker so te volitve za občinski blagor ne male važnosti, zato naj bi se vršilo to agitovanje samo z resnično dovoljenimi sredstvi. Slišati je, da nekaterniki strašijo druge, češ, če nasprotniki zmagajo, bodo z občinskim denarjem plačevali cerkvene dolgove. Meni se dozdeva, da pri nas ni tako neumnega moža, da bi veroval temu govorenju. Želimo le, naj bi bili voljeni poštenjaki, katerim bi bil v prvi vrsti srenjski blagor na srcu!

(Prepovedano gledišče.) Ker so tudi slovenski listi prinesli po „Hrvatski“ novico, da je spletski škof duhovnikom prepovedal obiskavati bodoče hrvatske predstave v novem gledišču, prinašamo tu odgovor „Kat. Dalmacije“ v tem obziru. Piše namreč: „Ne vemo, od kod je dobila Hrvatska to vest, kateri pristavlja, da je to „duševna mizerija“. Mi sodimo, da je duhovstvu v obče zabranjeno hoditi v gledišče, bodite kakoršne koli predstave. Tako je vsaj tu v Zadru. In taka prepoved za naša gledišča, ki so vse preje nego vzgojevališča, ni nikaka dušna mizerija. Dušna mizerija bi bila, če bi duhovniki smeli brez zamere hoditi v današnja gledišča. Tu ni gledati na hrvatstvo, marveč na dober vzgled in na poštenje.“

(Predavanje v Rudolfsu.) Sinoči se je precej poslušalcev zbralo v našem muzeju, poslušat gospoda Jarneja Pečnika, ki je popisaval zanimive naj-novejše svoje izkopine pri Šmariju. Mnogo izrednih izkopanih stvari je pokazal g. govornik. Vzlasti so se čudili dvema situlama, katerih jedna je imela pet vrst podob, druga pa v reliefu več mož s širokimi klobuki. G. Evans iz oksfordskega muzeja, ki je bil pred kratkim pri nas, jo je videl in trdil, da je iz ilirske dobe. Zanimale so zbrane poslušalce tudi izkopana čelada in bogati okraski, koravde, zapestnice, fibule itd. Po pravici so vsi zahvalili našega marljivega in skušenega starinoslovca.

(Izpraševalna komisija) za učiteljsko vsposobljenje bo letos vodil g. prof. Kremer. Prihodnji ponedeljek se prično izpiti. (Vojaška godba) bo meseca maja igrala sedemkrat na javnih ljubljanskih sprehajališčih. In sicer: dne 7., 14., 22. in 28. prične ob polu dvanajstih v „Zvezdi“, dne 4., 18. in 25. maja pa ob polu šestih v Tivoli.

(Bogata zapuščina.) V Trstu je umrl kapitan Karol Bartoletti in je zapustil svojo hišo, vredno 120.000 gld., mestni bolnici, 140.000 gld. v gotovini pa raznim dobrodelnim zavodom.

(P. Kasijan Gasser) je zopet voljen generalom reda usmiljenih bratov. Volitev se je vršila pod predsedstvom kardinala Lucida Marije Paroohija.

(Pravda Sočinega urednika.) Iz Gorice: Pravda mej nemškim profesorjem na cr. kr. gimnaziji gosp. Babsch-em in A. Gabrščekom vrednikom v „Soča“ je končana. G. Gabršček je še pred sklepom izjavil, da je bil „mistificiran in na led speljan“ od vere dostojnih oseb. Za svoje trditve je često imenoval druge posebno slovenske profesorje ali sodišče, je te priče odklonilo, ker ni vedel g. zatoženec navesti dejanj Babschevih ampak samo osobna mnenja imenovanih profesorjev. Mej občinstvom smo zapazili mnogo škode veselih obrazov. Mej porotniki je bil dr. Ličan, odvetnik v Gorici. Porotniki so eno glasno izrekli, da je A. Gabršček kriv po §§ 489—491. in da svojih trditve ni dokazal. Sodišče pa je prisodilo A. Gabrščeku: 40 dni zapora ali pa 200 gld. kazni, 100 izgube na kavciji, vse stroške, in objavo razsodbe v „Soči“ in v „Osservatore Triestino“. Zagovornik dr. Laginja je objavil sodišču pritožbo ničnosti. — Politični nasprotniki Gabrščekovi pa so Boga zahvalili, da niso bili niti od daleč zapleteni v to malostno pravdo, ker sicer bi jim bilo slišati najgrših očitanj. Mladi g. vrednik pa od zdaj naprej gotovo ne bode vsega veroval, kar mu pripovedujejo njegovi voditelji in svetovalci. Tudi je zdaj dobro prepričan, da se s posvetnimi gospodi ne sme tako svobodno pometati koba duhovniki... ali tudi ko duhovnike obdeluje v svojem listu, naj se dobro poprej prepriča ali so res iz goriške na dškofije doma, ker sicer...

(Na graškem vsenčlišču) se je vpisalo za polletno polletje vkupe 1155 slušateljv. Mej temi je 110 bogoslovcev, 455 juristov, 445 medicincev, 67 filozofov in 79 farmacevtov.

(Iz štajerskega deželnega zbora.) V predvečrajšnji seji je poslanec Koeller utemeljeval svoj predlog o podržavljenju južne železnice. Govornik je omenil, da v vladnih krogih vedno manj govore o tem, da bi podržavili južno železnico. Za štajersko in druge južne kronovine je pa to pogoj obstanka. Tarife južne železnice so mnogo višje, nego državnih železnic in zaradi tega kraji ob južni železnici imajo veliko škodo. To se posebno čuti, odkar se je uvel novi tarif, in se bode še bolj čutilo, ko se vpeje davek od prevažanja. Predlog se je potem izročil posebnemu odseku. Potem je deželni zbor sklenil, da se štajerskim ljudsko-šolskim učiteljem, ki z ljudskih šol prestopijo na deželne zavode prejšnja leta tako štejejo, da se vsaka štiri leta računajo po tri. Potem se je rešilo več predlog o mitniških in cestnih stvarih. Mej drugim se je čista, ki vodi iz Brežic čez Trnje do hrvatske meje iz II. razreda prestavila v prvega. Jeden del ceste, ki vodi iz Poličan preko Konjic v Gorenje Doliče, se je pa nasprotno prestavil s prvega v drugi razred. Dež. odboru se pa izroči predlog slovenskega poslanca Jermans, da se izda zakon o kmetijskih domovih. Odbor bode sedaj poizvedoval o tej stvari in drugo leto deželnemu zboru poročal. Nekaterim okrajnim zastopom in občinam se je dovolilo pobirati priklade. Na predlog učnega odseka se je sklenilo, da se profesorjem deželnih srednjih šol, ki so že dobili tri petletnice in se odlikujejo po znanstvenem ali šolskem delovanju, prizna aktivitna priklada, kakoršno imajo profesorji državnih šol v osmem čimovnem razredu. Včeraj je bila zopet seja.

„Lega nazionale“ društvo, čegar namen je raznaroditi primorske Slovence, pričelo je zidati laško raznarodovalno šolo na čisto slovenski zemlji med Sv. Križem in Nabrežino. Dolžnost narodnjakov je, opozoriti svoje manj zavedne rojake na nevarnost, ki preti slovenski narodnosti po tej šoli. Ni pa obsojati logičnega počenjanja le iz zgolj narodnih razlogov, ampak tudi s katoliškega stališča. Ni domišljati si ne moremo lepo vrejene krščanske družine, v koji mlajši lomijo laščino, starejši pa pravilno govoré slovenščino. Nemogoča je n. pr. v tacih mešanih družinah, zvarjenih iz mlajših polščencev pa starejših Slovencev, lepo skupno življenje in skupna molitev, da molčimo o drugih žalostnih posledicah za cerkev in družino. Še en razlog. Znaša je dovzetnost Slovencev za vse tuje, znano, kako malo se cení lastno domače. Ni je med manj zavednimi Slovenci večje časti, ni ga večjega ponosa, kakor kramljati in pačiti se v tujih jezikih na škodo lepi materiščini. Res, da mlajši, dokler stojé na nogah svojih starišev, jih spoštujejo, se jih spoštljivo bojé. A ko se zravnaajo na lastne noge, ko so teliko godni, da si sami odločujejo življenje, kdo jim bo vezal jezike, kdo jih krotil v morebitnem strastnem besedičenju, da jih ne bodo nazivali z omikanim „škljfs“?! Ako hočete, rojaki v Sv. Križu in Nabrežini, zadovoljne starosti, vzgojite in dajte vzgojevati svojo dečo edino le po katoliških načelih v jeziku, ki ga govorite, ki so ga govorili in spoštovali vaši dedje. Upati je, da bodo slovenska šolska društva v Primorju in na Kranjskem pripomogla tamošnjim Slovencem, ako bi morda ne zadostovalé sedanje šole, da si zgradé prostornejše, oziroma, da se pomnože razredi in učitelji.

Liga + 25.

Društva.

Čitalnica v Brežicah naznanja da je njenim diletantom gledališka predstava „Svoji k svojim“ prepovedana, toraj priredi 30. aprila 1893 samo društveni večer ter vabi svoje k svojim.

(V Smarijah na Goriškem) nameravajo ustanoviti „Bralno društvo“. Hvale in priznanja vreden je trud rojakov ustanovljajočih društva, posebno katoliško-narodna društva. Ime društva nam ne more biti porek, da bo slonelo društvo na katoliških tleh. Bojimo se, da se bo prezirala rubrika: „katoliško“. Šepava društva v katoliških Slovenceh so na kvar Slovencev. Cela katoliška, katoliško-narodna društva so čast, ponos katoliških Slovencev.

Liga + 25.

Telegrami.

Dunaj, 25. aprila. Deželni zbor je vsprejel resolucijo, da naj se deželni zbori sklicéjo slednje leto od novembra do januarja. Nedošli italijansko-tirolski poslanci so se pozvali, naj v osmih dneh pridejo v zbor.

Budimpešta, 25. aprila. Uradni list objavlja podelitev reda železne krone tretje

vrste dr. Medardu Kohlu, ker je z lastno nevarnostjo rešil življenje knezu-primasu.

Budimpešta, 26. aprila. Minister notranjih stvari je predložil načrt zakona o civilnih maticah. Učni minister je predložil zakon o priznanju židovske vere za popolnoma enakopravno s kristijanskimi verami. (Odobranje zbornice.) Zakon o civilnih maticah izključuje od vodstva matic duhovnike in rabince. Vodje matic bodo zapriseženi javni uradniki pod nadzorstvom upravnih uradov. Pri otrocih iz mešanih zakonov se mora strogo zaznamovati vera, in se ravna pri dečkih vera po očetu, pri deklicah pa po materi. Kaznjivo je, ko bi se kak krščanski duhovnik ali rabinec branil dati zakonsko spričevalo. Rabiti se sme tudi sila. Ta zakon se popolnoma izvede do konca 1894 leta. Od tedaj bodo veljale le državne maticе. Utemeljevalno poročilo navaja, da bode 4467 matičnih okrajev. Stroški bodo znašali na leto 840.000 gld. Načrt o priznanju ravnopravnosti židovske vere pravi: Židovska vera se zakonito prizna, določbe 58. člena zakona iz l. 1868 o prestopu iz židovske vere v kristijansko raztegnejo se tudi na prestop iz kristijanske v židovsko.

Rim, 25. aprila. Nemški cesar podelil je kardinalu Rampolli red črnega orla. Nemški državni tajnik Marschall je bil pol ure v avdienci pri papežu.

Palermo, 25. aprila. Knez in kneginja bolgarska odpotovala sta danes na ladiji „Amphitrite“ na Malto.

Ponarejena črna svila. Sežgi vzorec blaga, katerega hočéš kupiti, in takoj spoznaš ponaredbó. Prava, čisto barvana svila se takoj škodra, hitro ugasne in pusti malo pepela prav svetlorjave barve. — Ponarejena svila pa, ki se hitro umaže in zlomi, počasi gori, posebno pa dalje tlé nekateré niti, če je blago zeló barvano, in pusti ornorujav pepel, ki se ne škodra, ampak zvije. Če stareš pepel prave svile postane prah, ponarejene svile pa ne. **Svilarnica G. HENNEBERG** (c. in kr. dvorni založnik), Zürich raspošilja rada vzorce prave svile vsakemu in pošilja po naročilu blago v hišo poštnine in carine prosto. Pisma veljajo 10 krajcarjev, dopisnice 5 krajcarjev v Švicó.

16 (7-2) 5

Umrlí so:

24. aprila. Alojzij Čermel, branjevčev sin, 10 mesecev, Vegove ulice 8, plučnica. — Vincenc Bezlaž, branjevčev sin, 4 leta, Poljanska cesta 58, škrlatica. — Franc Bele, krojač, 24 let, Ulice na Grad 12, otrpnjenje možgan. — Jožefa Hrstnik, delavka, 20 let, Trnoveke ulice 7, plučnica. — Neža Žagar, gostija, 70 let, Franciškanske ulice 6, plučnica.

25. aprila. Janez Prattes, krojač, 40 let, sv. Petra cesta št. 48, jetika.

V bolnišnici:

24. aprila. Barbara Reich, gostija, 70 let, nephritis.

Tujci.

24. aprila

Pri Malici: Grofinja Welsersheimb, zasebnica; Poschaler pl. Arelshöhe; Lichtenstadt, zasebnica; Herling, Steiner, Oesterreich, trgovci, z Dunaja, — Klein, trgovec, iz Trsta. — Bischoitz iz Prage. — Widmar, poročnik, s soprogo, in Effenberger, potovalec, iz Brna. — Rodbina Guggenthal iz Gorice. — Pfevel, zasebnik, iz Grada. — Kališnik iz Zagreba. — Ana Jax, trgovčeva soproga, s sinom, iz Linca. — pl. Oberaigner, logarski ravnatelj, s Snežnika.

Pri Stonu: Knez Auersperg; Egli, inženér; Placzek; Ulrich; Singer, Färber, Jellašič, Masolk, Goldblatt, trgovci, z Dunaja. — Weiss, trgovec, iz Prage. — Sadič, hišina; Prevendar, trgovec; Arko, iz Zagreba. — Burger iz Grada. — Gansl, trgovec, iz Brna. — Hensch, tovarnar, iz Libereca. — Whitehead, z Reke. — Bratanič s hčerjo, in Krainc, graščakova soproga, iz Celja. — Sitar, kurat, iz Št. Petra. — Serafin iz Stare Loke.

Pri Južnem kolodvoru: Camarota, tehnik, z Dunaja. Strasser iz Monakovega. — Strobl, rudniški inženér, iz Papanice. — Sever iz Skofje Loke. — Pollak s hčerjo iz Tržiča.

Pri avstrijskem curu: Jožefa in Helena Vidmar iz Begunj. — Bonač, posestnik, iz Begunj. — Huber iz Št. Petra. — Maslovič s soprogo iz Vel. Lašič. — Igljič s hčerjo iz Celovca.

Pri bavarskem dvoru: Fornetič, mesar, s soprogo, iz Trsta. — Koroško, krojaški mojster, iz Radovljice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrične na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
25	7. u. zjut.	737.1	5.2	sl. sever	jasno
	2. u. pop.	734.5	22.0	zm. jzap.	"
	9. u. zveč.	735.9	18.0	sl. jzapad	"
Srednja temperatura 13.4°, za 3.1° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 26. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni v m. st.	8.10	Speh povojen, kgr.	68
Rež.	6.50	Surovo maslo.	82
Jecmen.	6.50	Jajce, jedno	2
Oves.	6.80	Mleko, liter	10
Ajda.	8.75	Govejé maslo, kgr.	64
Proso.	5.75	Telečje	60
Koruz.	5.40	Svmsko	63
Krompir.	3.20	Kostrunovo	40
Leča, hkti.	13	Pišance	85
Orab.	13	Golob	18
Fazol.	9	Seno, 100 kgr.	3.20
Maslo kgr.	1.4	Slama	2.14
Mas.	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6.53
Špeh svež	66	meška.	5

Izkaz

daril družtvu „Dijaško kuhinje v Celju“ za tekoče šolsko leto 1892/93 darovanil od sledečih p. n. dariteljev:

Duhovniki udeležujoči se pogreba rajnega gosp. kanonika Ivana v Smarji 70 gld.; dr. J. Pajek, duh. svet., pošije pri pogrebu rajnega gosp. župnika Sevnika nabranih 32 gld. 50 kr.; dr. Ivan Rudolf v Konjicah 5 gld.; Norb. Zanier, trgovec in veleposestnik v St. Pavlu, 5 gld.; Ferdinand Roš, župan v Hrastniku, 3 gld.; T. Cajncar, c. kr. sod. pristav v Laškem, 2 gld.; Josipina Prus, posestnica v Konjicah, 5 gld.; Anton Kolar, kapelan v Marenbergu, 2 gld.; L. Schwentner, trgovec v Brežicah, 1 gld.; Ema Razlag, učiteljica v Ljutomeru, 1 gld.; J. Janežič v Grizah 2 gld.; Ivan Vilhar v Ljubljani 5 gld.; Fr. Rojko, župnik v Zgodni, 2 gld. 50 kr.; Ant. Fischer, župnik v Dolu, 2 gld.; Miloš Levstik, učitelj v St. Andražu, 50 kr.; Valentin Par, župnik in duh. svetovalec v Gotovljah, 5 gld.; Posojilnica v Zalcu 15 gld.; Franc Kolár, posestnik v Trbovljah, 2 gld.; Radoslav Maržidovšek, c. in kr. vojni duhovnik II. r. v Gorici, 5 gld.; Josip Zehelj, duh. svetovalec in župnik v Mozirju, 5 gld.; Andrej Zdošek, župnik pri sv. Stefanu, 5 gld.; Tomaž Hofbauer, posestnik v Mozirju, 5 gld.; dr. Puznik v Rudolfovem 1 gld. 20 kr.; Anton Turnšek, posestnik v Nazaretu, 5 gld.; Janez Županc, posestnik v Gaberju pri Celju, 2 gld.; Valentin Mikuš, kapelan v St. Jurju, 5 gld.; Lorenč Vošnjak, duh. svetovalec in župnik v St. Jurju, 5 gld.; Anton Fröhlich, duhovni svetovalec in nadžupnik v Slatini, 5 gld.; Posojilnica v Slatini 5 gld.; Anton Veternik, kapelan v Trbovljah 3 gld.; Matija Stoklas, kooperator v St. Vidu, 5 gld.; Neža Kralj, posestnica v Trbovljah, 3 gld.; dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju, 5 gld.; Ivan Kozinc, župnik v Slivnici, 2 gld.; Franc Krajnc, nadučitelj v Slivnici, 2 gld.; Gašpar Šorn, posestnik v Grajski Vasi, 2 gld.; Franc Skubic, zdravnik v Veljnju, 5 gld.; dr. Deško, odvetnik v Celju, 5 gld.; p. č. Ekskeričanji v Slatini 15 gld.; Blaž Rotnič, župnik v pokoju v Vojniku, 2 gld.; Kasimir Bratkovič, c. kr. notar v Rogatcu, 10 gld.; dar iz Rajhenburga 5 gld.; Mihael Vošnjak, drž. in dež. poslanec v Celju, 10 gld.; Marija Potočin, posestnica v Zidanem Mostu, 5 gld.; okrajni odbor v Soštanju 10 gld.; M. Ogorevc v Konjicah 5 gld.; Ivan Govedič, župnik v Soštanju, 5 gld.; Matej Vrečko, župnik na Ponikvi, 5 gld.; Franc Smrečnik, župnik v St. Ilju pri Velenju, 3 gld.; Ferd. Jan, župnik pri sv. Petru ob Savinji, 5 gld.; Jožef Gerlih v St. Petru ob Savinji 1 gld.; Anton Ribar, župnik pri sv. Vidu na Planini, 4 gld.; občina Vrankso 5 gld.; Mihael Korošec, župnik v Loku pri Zidanem Mostu, 3 gld.; M. Vodusek, geometer v Ptuju, 2 gld.; Franc Matjašič v Ptuju 1 gld.; Franc Veršec, notar v Sevnici, 3 gld.; Franc Gomiš, gostilničar v Ormožu, 1 gld.; Valentin Južna v Sent-Jurju pri Tabru 1 gld.; Drobnič, trgovec v Laškem, 2 gld.; Josip Fleck, duh. svet. in dekan v Jarenini, 3 gld.; Anton Thaller, posestnik v Egydi Tunnel, 2 gld.; Anton Ostrošnik, župnik v Pamečah, 2 gld.; Jožef Kočever, župnik v Trbovljah, 2 gld.; Miloš Solčavski 2 gld.; Peter Erjavce, župnik v Trbovljah, 5 gld.; Vilibald Venedig, župnik v Središču, 2 gld.; M. Stoklas, duh. svet. in dekan v Braslovčah, 2 gld.; dar od neimenovanega v Juršincih 1 gld. 70 kr.; Jakob Košar, župnik v Gornji Polškavi, 2 gld.; okrajni odbor na Vranskem 10 gld.; Iv. Nep. Kunej, župnik v Smarjeti, 4 gld.; Venceslav Wanob v Radgoni 5 gld. (Konec sledí.)

Prodá se kočija

(Glaswagen)

in voziček (Wagerl).

Oddá se tudi več stanovanj.

Kjé, pové upravništvo „Slovenca“.

220 3-2

Cerkvene ure,

potem ure za samostane, šole, tovarne, javna poslopja izdeluje izvrstno dobro, strokovnjaški sestavljene in narejene vsled razdelitve dela mnogo bolje in ceneje, kakor drugi konkurentje in z ugodnimi plačalnimi pogoji za župniške urade in občine.

tovarna za cerkvene ure s parno vrábo 156 20-13

FR. MORAVUS v Brnu na Moravskem.

Proračuni cen zastoj in franko.

Premovano s prvimi darili v Londonu, Bruselju, Palermu, Kromerizu, Lincu, Boškoviću itd.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim vplivom pri motenem prebavljenju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. 202 3

Vsakomur

priporočamo obisk naše prodajalnice in ogled veleznimive zaloge najraznovrstnejših

rezbarskih proizvodov, korblo v najrazličnejših oblikah in izprehodnih palio

218 3

z zagotovitvijo najuljudnejše postrežbe in najnižje cene.

Franc Stampfel

(kočevska domača obrt) v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Pri nizki ceni. **Ign. Žargi** Pri nizki ceni.

v Ljubljani sv. Petra cesta 4

priporoča slavnemu občinstvu bogato svojo zalogo najraznovrstnejšega

drobnega (kramarskega) blaga, potrebščin za šivilje in krojače, najboljšega perila, pletenine, posamenterije in modnega blaga.

213 10-2

Velika izbira najraznovrstnejših krasnih

šopkov in vencev

vse po najnižji tovarniški ceni.

Zaloga mehkih in trdih klobukov od 70 kr. do 3 gld. 20 kr. najfinejši.

Lepa mladinska knjižica

Knjižico diči slika Leona XIII., obsega 110 str. in praznuje letosnji jubilej sv. Očeta ter 300letni spomin zmage pri Sisku v otroški igri, ki se lahko predstavlja brez posebnih priprav. Zaradi lične oblike, mikavne, večidel pripovedovalne vsebine je zelo pripravno spominsko darilo, kakor tudi primerne darilo za piruhe, za birno, ob godovih, koncem šolskega leta in ob podobnih prilikah.

POMLADNI GLASI

posvečeni

SLOVENSKI MLADINI.

III. zvezek.

Uredil

ALOJZIJ STROJ.

Založili sodružniki. Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani. 1893.

Prodaje se v Katoliški Bukvarni mehko vezan izvod po 20 kr., lično vezan po 30 kr., po pošti 5 kr. več.

Pisarna naročila sprejema tudi Alojzij Stroj, v ljubljanskem semenišču.

II. zvezka je še nekoliko izvodov ravno tam in po isti ceni na prodaj.

Lepa mladinska knjižica

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad. čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa po eni in isti ceni boljše blago.

Potrudi sem se nakupiti najboljše blago po najnižji ceni, zato sem v stanu je dati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljši roman- in portland-cement, stare železniške šine za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni traverse itd. Nadalje imam v zalogi raznovrstne priproste in najfinejše okove za okna in vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo itd.

Za strehe kriti imam bogato zalogo oinkaste in pocinkane ploščevine ter strešnega papirja. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe,

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov:

Barthelov izvorni karbolinej.

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča 210 5

Andrej Druškovič,

trgovec z železnilo v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

V mali dvorani „Tonhalle“.

V ponedeljek 1. maja zaključenje razstave

velike astronomične ure.

Pojasnujoča predavanja o tem velezanimivem umotvoru bodo natančno ob nastopnem času: 206 12-9

Dopoldne od 10. do 11. ure. Popoldne ob 3., 4., 5. in 6. uri.

Vstopnina: I. prostor 30 kr., II. prostor 20 kr.

Otroci in vojaki od narednika nižje plačajo polovico.

V ponedeljek 1. maja zaključenje!

Pri zlatem drž. jabolku.

J. Pserhofer,

Zum goldenen Reichsapfel.

Lekarnar, 44 12-10

Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznano

zdravilno sredstvo proti zaprtju. Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanem pošiljatvi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljatvi: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoje se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahteვაo izrecno Pserhoferja kri čistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljatvi 65 kr. — Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd., 1 steklenica 50 kr. — Ameriška maža za protin 1 gld. 20 kr. — Prašek proti potanju nog, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljatvi 75 kr. — Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljatvi 65 kr. — Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprjenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd., 1 steklenica 22 kr. — Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatlja 35 kr., s frankovano pošiljatvi 60 kr. — Tannochinin-pomada, J. Pserhoferja, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — Univerzalni obliž, prof. Stuedel-a, sredstvo primerno ranam, oteklinam itd., 1 lonček 50 kr., s frank. pošiljatvi 75 kr. — Univerzalna čistilna sol, A. W. Bullrich-a, domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 zavitek 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznane tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe.

Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljatvi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem.

Dunajska borza.

Dne 26. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 05
Zlata renta 4%, davka prosta	117 . 25
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 . 75
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	983 . —
Kreditne akcije, 160 gld.	343 . 75
London, 10 funtov strl.	122 . 40
Napoleonodor (20 fr.)	973 . 73
Cesaraki cekini	578 . 77
Nemških mark 100	59 . 90

Dne 25. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 70 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 40
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 . —
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	163 . 50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 . 75
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 80
Zastavna pisma	100 . —
Kreditne srečke, 100 gld.	199 . 50
St. Genois srečke, 40 gld.	67 . —

4% srečke dunajske parobrodne družbe	141 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19 . 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	— . —
Salmove srečke, 40 gld.	69 . 25
Windischgrazove srečke, 20 gld.	70 . —
Ljubljanske srečke	21 . 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 . —
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2965	— . —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— . —
Papirnih rubeljev 100	127 . 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih